

Faludi Ferenc
összes költeménye
(1704-1799)

TARTALOM

ELSŐ KÖNYV VILÁGI DALOK

KISZTÓ ÉNEK
FELELŐ ÉNEK
TAVASZ
NÁDASDI
CHLORINDA
ADDIO!
SZERENCSE
TÜNDÉRKERT
UTRA VALÓ
TARKA MADÁR
A HAJNAL
NEM MIND VIGASÁG A VIGASÁG
ERDŐ
CUPIDO
SZAKÁCSÉNEK
PÁRAS ÉNEK
REMETE
PHYLLIS
NINCSEN NEVE
FORGANDÓ SZERENCSE
A PIPÁRUL
TAVASZI ÜDŐ

MÁSODIK KÖNYV VALLÁSOS ÉNEKEK

SZENT ISTVÁN KIRÁLYHOZ
SZENT IMRE HERCZEGRÜL
AZ UR JÉZUSHOZ
A FESZÜLETHEZ
A SZÜZ MÁRIÁHOZ
SZENT EMIDHEZ

HARMADIK KÖNYV ALKALMI ÉS VEGYES KÖLTEMÉNYEK

MÉLTÓSÁGOS GRÓF BATTHYÁNI LAJOSNAK
MIKOR PALATINUSSÁ LETT, 1751. ESZTENDŐBEN
AZON MÉLTÓSÁGNAK NEVE NAPJÁRA AZ ORSZÁG GYÜLÉSEKOR
MÁRIA THERESIA KIRÁLYNÉ ASSZONYUNKHOZ
MÉLTÓSÁGOS VITÉZ GRÓF NÁDASDI FERENCZ HORVÁTORSZÁGI BÁNNAK
IRTAM EZEN KOPORSÓS VERSEKET MÉG ÉLTÉBEN ÉS MEGKÜLDÖTTEM 1777-DIKBEN
MÉLTÓSÁGOS GR. NICZKY GYÖRGY ÉS BATTHYÁNI XAVERIA KISASSZONY
HÁZASSÁGA ALKALMATOSSÁGÁVAL, MELY TÖRTÉNT A ROHONCZI VÁRBAN
1774-DIK ESZTENDŐBEN, 13. NOVEMB.
A TARCSAI SAVANYÓ VIZRÜL, MIKOR AZON KUTNAK FELÁLLÍTÁSA UTÁN
A SZÁZADIK ESZTENDEJÉT EMLEGETTÜK. 1775-BEN
MÉLTÓSÁGOS SZILY JÁNOS URNAK, SZOMBATHELYI ELSŐ ÉRDEMES PÜSPÖKNEK,
MIKOR AZON PÜSPÖKSÉGBE BÉÁLLOTT, 1777. ESZTENDŐBEN
BUCSUZÓ ÉNEK

NEGYEDIK KÖNYV PÁSZTORI KÖLTEMÉNYEK

ECLOGA 1-MA
ECLOGA 2-DA Pásztori versek
ECLOGA 3-TIA Pásztori versek
ECLOGA 4-TA Pásztori versek
ECLOGA 5-TA Pásztori versek
ECLOGA 6-TA Pásztori versek

FÜGGELÉK

NEM SZERETEM, NEM GYŰLÖLÖM...
FELFUVALKODOTTNAK MEGFORDULT SZERENCSEJE
A MEGFORDULT SZERENCSEN VALÓ EPEKEDÉS
AZ ÚJDON ÚJ POLITZIA

ELSŐ KÖNYV VILÁGI DALOK

KISZTÓ ÉNEK

ODA PROVOCANS

1. Uri nemzet eredete,
Deli, jeles, ép termete,
Gyöngyös, köves szép ruhája,
Ruhájánál szebb arczája;
De mit használ, ha hamis?
2. Szeme kökény, csillag fénye,
Amor csuda építménye,
Tüzet lobbant pillantása,
Mint az egek villámlása,
De mit használ, ha hamis?
3. Alabastrom fejr nyaka,
Piros rózsát nyit ajaka,
Sima márvány piczin álla,
Tiszta hónál tisztább válla,
De mit használ, ha hamis?
4. Pindus hegyén szebb verseket
Nem mondanak, énekeket,
Mint mikor ő torkát nyitja
És hárfáját megindítja;
De mit használ, ha hamis?
5. Szép mikor varr, szép mikor ír,
Szép, ha nevet, szép mikor sir,
Szép, mikor ül, szép mikor áll,
Jól hajt térdet, cziprón sétál,
De mit használ, ha hamis?
6. Tréfás, nyájas, hizelkedő,
Bátor, vidám, kedveskedő,
Sokkal biztat mosolgása,
Teljes tárház ajánlása,
De mit használ, ha hamis?

FELELŐ ÉNEK

ODA RESPONDENS

1. Híres főrend nemzetében,
Nincsen hiba természetében,
Jól hordozták, jól nevelték,
Vólt is okok hogy kedvelték;
De nem tetszik, tudom mért!
2. Tiszta szeme s ábrázatja,
Téjbe mártott arczallatja,
Hol rózsák is elmulatnak,
S egybekevert szint mutatnak;
De nem tetszik, tudom mért!
3. Magossan költ nagy homloka,
Sugár cedrus ép dereka,
Vállát veri szög hajával,
Hajnal hasad ajakával;
De nem tetszik, tudom mért!
4. Lovát Márs úgy nem ugratja,
Jobban mint ő nem forgatja,
Mint az evet felültében,
Meg sem mozdul lágy nyergében;
De nem tetszik, tudom mért!
5. Tánczos, elmés, emberséges,
Törvénytudó, mesterséges,
Jámbor, józan, mértékletes,
Mesterséges, kellemetes;
De nem tetszik, tudom mért!
6. Kedv-legelő nyájassága,
Szív-ébresztő vidámsága,
Teljes öröm barátsága,
Paradicsom társasága;
De nem tetszik, tudom mért:
Mert hamisnak mond, azért!

TAVASZ

1. Királyi multság erdőkben sétálni,
Árnyékos utcáin fel s alá járkálni,
Fülemile éneklésén,
Gyöngé szellők legyezésén
Örömet nevelni,
Kedve szerint élni.

2. Az ócsó nyulakat bokorbul kiveni,
Fiatal madárcák fészket felkeverni,
Hegyet-völgyet megkerülni,
Friss források mellett ülni,
Ebédre megtérni,
Jó lakáshoz férni.
3. A sötét gondokat magos szegre tenni,
Feladott étkekből jóízűen enni,
Enni, meg nem csömörleni,
Közbe vigan beszélleni
Friss borokat inni,
A vizet dicsírni.
4. Eszem-iszom után könyökére dűlni,
Egy fél órácskáig álomba merűlni;
Könnyű testtel felserkenni,
Holmi dolgán általmenni,
Nagy labdát ugratni,
Játékkal mulatni.
5. Diana udvarát megint látogatni,
Ernyős sátoriban mint regvel mulatni,
A kakukkal szerencsáját
Megpróbálni jövődjét,
Hegyek ellen állni,
Ekhóval tréfálni.
6. Pintyőke sirását, galambnak nyögését,
A játékos rigók hangos fűtűlését,
Gerliczéknek busulásit,
Társak után bujdosásit
Szemre, fűlre venni,
Más gonddal nem lenni.
7. Erdőkből kimenni mezők térségére,
A lenyugvó napnak nézni szekerére,
Pásztor után sétálgatni,
Musicáját meghallgatni,
Corydon dudáját,
Mopsus furugláját.
8. Görbe trombitákat otthon fuvattatni,
Vacsora után is nyugtig így mulatni:
Ugy-e pajtás, megpróbáltad,
A mint mondám, ugy találtad:
Királyi multság,
Ártatlan bolondság.

NÁDASDI

1. Rettentő Mársnak fajzati,
Ti bátor seregek!
Bellona igaz magzati,
Jól vitézkedtetek:
Meggyőztük burgus kölykeit,
Fejünkre eskütt ölveit,
Már dicsekedjetek,
Már dicsekedjetek!
2. Megvertük kevély táborát,
Vágtuk mint barmokat,
Letéptük sűrű sátorát,
Raktunk testhalmokat,
Gázoltuk büdös véreket
És kikergettük lelkeket,
Kin örvendezzetek,
Kin örvendezzetek!
3. Elnyertük Schweidniz várait,
Villám pattantyuit,
Boroszló tornyos falait,
Mennydörgő álgyuit;
Rabszijra fűztük emberét,
Prédára adtuk mindenét,
Istent dicsirjetek,
Istent dicsirjetek.
4. Mondjon az egész táborunk
Hál'adó éneket,
Puskánk, álgyunk, puskaaporunk
Hasitson egeket.
Forgassunk nagy poharakat,
Igyunk Te Deum-borokat;
Nékem is töltsetek,
Nékem is töltsetek!
5. Uj lármát hallok fiaim,
Uj erő üt reánk!
Menjünk elejbe bajnakim,
Rivadjon trombitánk.
Ujitsunk rajtok sebeket,
Rágjuk apróra sziveket;
Megyek: kövessetek,
Megyek: kövessetek!

CHLORINDA

1. Gyenge Chlorinda
Hűs kikeletben,
Egy szép ligetben
Felszáll jár.
Siess Dorindo,
Szívét epesztve,
Kezét terjesztve
Csak reád vár.
2. Megjött Dorindo:
Egy kiss bokorban
Hajnali korban
Leültek már.
Nyugszik Dorindo,
Igen sietett,
Sokat ígetett,
Hallgat a pár.
3. Kezdi Chlorinda:
Pásztor, hol jártál?
Kivel tréfáltál?
Engem el-hadsz!
Hamis Dorindo!
Mintha nem tudnám,
És tapasztalnám,
Mással mulatsz.
4. Ne hidd Chlorinda,
Mezei nymphám,
Édes báránycám,
Mert ez a szív
- Esküszem Pánra,
A nagy istenre,
Égre, tengerre -
Te hozzád hív!
5. Lator Dorindo,
Ott a fenyőben,
Vagy a fűzesben,
- Nem tudod már? -
Idegen társsal
Eperjet szedtél
Vigan neveltél,
Csak tagadd bár!

6. Nem úgy Chlorinda:
Kivel sétáltam,
A kit imádtam,
Nem földi kép;
Hanem istenség,
Nagyobb náladnál,
Szentebb náladnál,
De nem olly szép!
7. A szüz Dianna
Vadat kergetvén,
Sokat megejtvén
Egy kanhoz lőtt;
Aztot nyomozván
Az erdőt járta,
Fel nem találta,
Én hozzám jött.
8. Ha úgy van, pásztor,
Igen követlek,
Megint szeretlek,
Mint hű nymphád;
Keljünk Dorindo;
A nyájt elhagytam,
Sokat mulattam,
Isten hozzád!

ADDIO!

1. Köszönöm, hogy hamis voltál,
Mert lánczamrul leóldottál.
Eddig gondban, kinban éltem,
Hogy hivem vagy, mig azt véltem,
Fáradt szívem, pihenj már,
Veszteséged semmi kár.
2. De hitetlen, állhatatlan!
Tovább ne légy alkalmatlan.
Tudva vagyon álnokságad,
Azért nem kell barátságad!
Ne a kosár, vidd veled,
Benne abschid-leveled.

SZERENCSE

1. A szerencse változásin
Tanult elme nem indul,
Ide s oda rándulásin
Nem sértődik, nem mozdul.
Csak úgy nézi csuf játékát,
Mint a forgó karikát,
Csak úgy nézi csuf játékát,
Mint a forgó karikát.
Mint a forgó karikát.
2. Ma hiteget, hízlekedik,
Szárnyán visel, fenn hordoz;
Hólnap megint mérgeskedik,
Bosszuságot, gondot hoz.
Rád szegezi kész táborát,
S meg felszedi sátorát,
Rád szegezi kész táborát,
S meg felszedi sátorát.
S meg felszedi sátorát.
3. Ma felbillent első fokra,
Ápolgat és mosolog,
Kebelébe ragad csókra,
- Már megbánta, tébolog.
Nálad tölti ebéd korát,
Másutt eszik vacsorát,
Nálad tölti ebéd korát,
Másutt eszik vacsorát.
Másutt eszik vacsorát.
4. Csak árulás biztatása,
Tárházokkal ha imád;
Öröm-üröm ajánlása:
Visszarántja, a mit ad.
Szerencséire csak úgy tekints:
Ajándékja álmokincs -
Szerencséire csak úgy tekints:
Ajándékja álmokincs.
Ajándékja álmokincs.
5. Kopasz, bénna és vak jószág,
Agyarkodó, fondorló;
Felkendőzött, aggótt óság,
Nyughatatlan kóborló.
A szerencsét jól megismérd,
S a mint szolgált, úgy dicsírd -
A szerencsét jól megismírd,
S a mint szolgált, úgy dicsírd.
S a mint szolgált, úgy dicsírd.

TÜNDÉRKERT

1. Mélyl álambul felserkentem,
A hajnal már felpirult,
Egy virágas kertnek mentem,
A harmattal megújult.
2. Láttam, miként bontogatja
Az éj setét sátorát.
Luna asszony mint oszlatja
A csillagok táborát.
3. Csudát mondok. A virágok,
Flora színes magzati,
Vetemények, gyümölcs-ágok,
Pomonának rajzati
4. Nyájaskodtak és tréfáltak,
Minden falat megörült.
Ugrándoztak, lejtőt jártak,
Mig a zephyr-szél füttyült.
5. A nárcissus hyacinttal,
Ruta, kapor, pipacs, mák,
Majorán a rozmarinnal
Bársonyvirág, violák
6. Egymás derekába kapnak,
Megforgatják társakat;
A többinek példát adnak,
Kik kéméllik talpakat.
7. A gyöngyvirág alig kezdi,
Máris a tüskébe hág,
Sebbe esvén, el is végzi,
Szánja sok virágos ág.
8. A napvirág jön utánna,
Fejet hajtván, előlép,
Hogy páratlan, igen bánja,
Tiszteli az egész nép.
9. Liliom is nagy csendessen
Hozza mosdott fiait,
Merevenen, de rendessen
Rakogatja inait.
10. A Rosa még most öltözik
Fitogatja kebelét,
Festő füvel meg kendőzik,
Csinosgatja levelét.

11. Fut a szegfű, mert érkezik,
Félti tarka homlokát,
Most is arrul emlékezik,
Hogy megszúrta oldalát.
12. Nyomában a bokros puszpán,
Ingatja zöld ágait,
Sok színben jön a tulipán,
Nézik gyöngé tagjait.
13. Egy szép virág a kökörcsén,
Néha híres gyermek vólt,
Elájulván, el is esvén
A lejtő közt majd meghólt.
14. Eztet Venus elragadta,
Csak ő tudja, hová lett,
Talán orvosának adta,
Egyszer már felélledett.
15. Csengővirág van nyomában,
Késéri a százszorszép,
Rendes egy pár ő magában,
Flora előtt kedves kép.
16. Ezek térdet, fejet hajtván,
Megtisztelik párjakat;
Mosologva kezét adván
Czifrán rakják lábakat.
17. Tüskebokor az egressel
Nagy nehezen táncra kél,
Távul jártak két lépéssel,
Egyik a másiktul félt.
18. Egyszer-kétszer ölbe kapván
Mégvérezték magokat,
Az útifű tapogatóván
Meggyógyította azokat.
19. A kalapos gomba magán
Vezet sok pár sereget,
Forgolódik virgoncz talpán,
Hippet, hoppot emleget.
20. Répa, retek csingolódnak,
Tök és dinnye hasan jár,
Az ugorkák forgolódnak,
Kiki mohón lejtőt vár.
21. Menta, Pluto szolgája,
Nyughatatlan rossz leány,
Mindenkinek udvarlója,
A borsókra fittyet hány.

22. Nem türhetik, poznájakkal
Ide oda kergetik,
Lövöldözik zöld magokkal,
Ezt a babok nevetik.
23. A kápaszták otthon hagyták
Redős nagy szoknyájokat
És fejenként elosztották
Jó friss tánczra magokat.
24. De keveset mulathattak,
Rut forgó szél indula,
A többivel elszaladtak, -
Csak álom volt, elmula.

UTRA VALÓ

1. Ne maraszszuk, elmehet,
A mint tetszik, úgy vehet
A faképtül végbucsut,
Előtte az országut!
2. Hajdi! elment jó korán,
Éjfél után szaporán.
A kakas is megörült,
Vigan szóllott, hogy felült.
3. Minden lova rugjon fel,
A rudszege hulljon el,
Repedjen a gyeplő-szija,
Pinczetokja folyjon ki.
4. A forgószél kergesse,
Zápor eső vezesse,
Igen finom ember vólt,
Jó hogy tőlünk elpatkólt!

TARKA MADÁR

1. Egy kis tarka madár vig kedvében
Egy gyümölcsös kertnek ment reptében.
Ha én tarka madár vólnék,
Én is veled elrepülnék
Tarka madár!
2. A kis tarka madár ott akadott,
Mert két lépvesszőcske közt ragadott.
Ha én tarka madár vólnék,
Soha veled nem repülnék,
Tarka madár!

3. A kis tarka madárt kézre kapták,
Nem bántották, szépen ápolgatták.
Ha én tarka madár vólnék,
Mégis veled elrepülnék,
Tarka madár!
4. A kis tarka madárt, jaj, fogságba,
Szorossan bezárták kalitkába!
Ha én tarka madár vólnék,
Soha veled nem repülnék,
Tarka madár!
5. A kis tarka madárt jól tartották,
Czukor falatokkal meghizlalták.
Ha én tarka madár vólnék,
Mégis veled elrepülnék,
Tarka madár!
6. A kis tarka madárt kifosztották
Tarka tollaibul, nyársra vonták.
Ha én tarka madár vólnék,
Soha veled nem repülnék,
Tarka madár!

A HAJNAL

1. A szép hajnal mihelyt hasad,
Mindenek megújulnak,
A setéség gyorsan szalad,
Erdők megvidámulnak,
2. A madárcák felserkennek,
Rázogatják szárnyokat;
Éneklésre készülgetnek,
Próbálgatják torkokat.
3. Harmatgyöngyét hullogatja
Arany haja szálain;
S aranyhaját lobogtatja
Alabastrom vállain.
4. Piros rózsák mosolyognak,
Kinyitják kebeleket,
Rozmarintok illatoznak,
Újítyják leveleket.
5. Vannak gondban a pókocskák,
Hállójokat sétálják,
Hol megszakadt, foltoztatják,
Legyek utját elállják.

6. Prédát várnak, lesben állnak,
Fúlánkokot készítnek;
Fia vagy, légy! a halálnak,
Ha hállóba keritnek.
7. Madarászok lépveszőkkel
Rakják készült fájokat;
Gunnyójokban mesterséggel
Fújják csalárd sípjokat.
8. Jön a rigó, harkály, szarka,
Felzendül a tollas nép.
Mátyás kiált, oda farka;
Sok baglyokat fog a lép.
9. Bús gerlicze vesztett társát
Felkeresni útnak megy;
Zokog, sírja árva sorsát,
Nyögésétül zeng a hegy,
10. Fáradtságát nem sajnálja,
Erdőt, bérczet megkerül,
Méglen himét feltalálja,
Zöld ágakra le nem ül.
11. Kelj fel, pásztor! hull a harmat,
Hinti hajnal gyöngyeit.
Siet pásztor, szakaszt álmat,
Hágja hegyek teteit.
12. Juhocskái vigan járnak
A harmatos völgyeket;
A mezőket beretválják
És nevelik tölgyöket.
13. Nyúlacsák is kibaktatnak
Tavaszi vetésekből,
A szarvasok ugrádoznak
A friss forrásvizekről.
14. Erdő szélén farkas kullog,
Husra feni fogait,
Barlangjában medve morog,
És szoptatja költeit.
15. Már a réczék sem alusznak,
Usznak a patakokon.
A parasztok hason másznak,
Vigyáznak a partokon.
16. Ha puskájok szerencsét hoz,
Vigassággal megtérnek,
Napkeletkor tisztartóhoz
Bátrabban bemehetnek.

17. Úthoz fognak szárándokok
A hajnali hívesben,
Izzadoznak a kovácsok
Homlokig a műhelyben.
18. Elmélkednek a deákok
Írnak, törik fejeket.
Félnek, netán preczeptorok
Megszegdelje bőröket.
19. De már a nap a tengerről
Emelgeti szekerét.
A hajnal is az egekről
Elindítja kerekét.
20. Napkeletkor egyéb dolgok
Fárasztják embereket.
Versírásban kik boldogok,
Megmondhatják ezeket.

NEM MIND VIGASÁG A VIGASÁG

1. Azon senki ne építsen,
Hogy engem lát vigadni,
Mert örömet, a hol nincsen,
Néha lehet mutatni.
2. Hogyha olykor talál érni
Örömnek holmi göze,
Másnak, okát nem kell kérni,
Mert ahhoz semmi köze.
3. Vidám legyek, vagy kedvetlen:
Senki arrul nem tehet,
Indulatom szemlélhetlen;
Napvilágra nem kelhet.
4. Mert örömemnek ösztönét
Valaminthogy titkolom,
Úgy bánatom eredetét
Másoknak nem panaszlom.
5. Ebben s abban volt már részem,
Még a szerencse hagyta,
Bút s örömet érzett szívem,
Tudja, a ki próbálta.
6. De már lelkem eztet, aztot
Okosan viselheti,
A ki mihez hozzá szokott,
Aztat könnyen tűrheti.

ERDŐ

1. Magos hegyek, szelíd erdők,
Pán Istennek sátora,
Hantos halmok, hives ernyők,
Diánának udvara!
2. Szüz nympháknak vig utcái!
Ugy tetszik, hogy újulok,
Dryadesek palotái,
Ha hozzátok járulok.
3. Itt a Hajnal gyengén festi
Az erdőknek tetejét,
Jön a Flóra és éleszti
A virágok mezejét.
4. Jön a harmat, alig várja,
Sylvanusnak völgyeit
Gyenge lábbal hogy megjárja,
És elhintse gyöngyeit.
5. Pan megfujja trombitáját
Echo néki válaszol,
Viszik szelek ily postáját:
Kelj fel, a ki aluszol.
6. Erre kiki meleg ágát
Elfelejt, talpra kél,
Oda rugja nyoszolyáját,
És az egész erdő él.
7. Támad a nap uj sugárral,
Hegyet völgyet vidámit.
Közli magát fél világgal,
Szárnyas népben kedvet nyitt.
8. A madárcák megörülnek,
Ellepik az ágakat,
Hím és nőstény öszveülnek,
Énekelik álmakat.
9. Ásit Faunus és nyujtózik
Rut torháját kiveti,
Gubás testén vakaródzik,
Csufos álmát neveti.
10. Satyrosok napaeáknak
Szép jó regvelt mondanak;
Hizelkednek a nympháknak,
Mosdóvizet hordanak.

11. Feji Phyllis tejes nyájját,
És a völgynek vezeti,
Tityrus is ő csordáját
Gondos kézzel kergeti.
12. Együtt járnak a berkeket,
Elbeszélik kárákat,
Emlegetik szerelmeket,
És tegnapi tánczokat.
13. Siet Phoebus és szekerét
Másra bizza, ide tér;
Egen hagyja fényes székét,
Az erdőktől szállást kér.
14. Itt van huga személyében,
Sétálja az utakat,
Arany puzdra van kezében,
Nyilazza a vadakat.
15. Fut a szarvas, vadkan íget,
Rókák féltik farkokat,
Sok a hajtó, zeng a liget,
Hull sok drága dám-falat.
16. Megpihenvén ebéd után,
Sereggel a vadász nép
Egy szép gyöngyvirágos utcán
Új játékra öszve lép.
17. Itt van Daphnis, itt van Faunus,
Sok bozontos satyrus,
Sok sipossal jön Sylvanus,
Pásztorokkal Tityrus.
18. Látszanak sok friss napaeák,
Pásztorokat nézgetik,
Utánnak más gyenge nymphák
Kik magokat kelletik.
19. Elkeverve öszve kapnak,
Jól rángatják inakat,
Hol egymástul elszaladnak,
S magán ropják tánczokat.
20. A vig nymphák elbujkálnak,
Satyrosok keresik,
A kit benne feltalálnak,
Tenyerekkel megszedik.
21. Dryadesek pásztorokkal
Himbáltatják magokat,
Szép virágos bokrétákkal,
Kifizetvén azokat.

22. Satyrosok megverdődnek,
Tépik egymás szakállát,
Kis szarvakkal öklelődnek,
Hogy elnyerjék a pályát.
23. Így járnak az erdő dolgát,
Ide semmi gond nem fér,
Itt találja nyugodalmát,
A kit bú és bánat vér.
24. Isten hozzád váras azért,
Bóldog a ki ide tér,
Mulatságért, vig óráért
Senki vámat itt nem kér.

CUPIDO

RUSTICUS POÉTA

1. R. Ki légyen Cupido, eddig nem tudhattam,
Noha ő felőle már sokat hallottam,
Kárhozzák, dicsirik; ki nagy ember lehet!
Széles e világon mert nagy csudákat tett.
2. P. Ne mondd nagy embernek: gyermek, piczin falat,
Nincs nálánál latrabb a kerék ég alatt,
Szárnyas, íves, fáklás, mind a két szemén vak,
Ruhátlan, bujdosó, káros tüzeket rak!
3. R. Ha ily': rossz anyja volt, mostohán nevelte,
A tüzet kezéből hogy el nem emelte,
Nem gyermeknek való a fegyver és a tűz,
S minthogy ruhátlan jár, ritka dolog, ha szüz.
4. P. A mig a ficzkónak szárnyát ki nem tépik,
Sokfelé elrepdez, mindenütt bélépik,
Fecskefészkeket rak, aprósodik a ház,
A patvar irtsa ki, egy szó annyi mint száz.

SZAKÁCSÉNEK

1. A szakácsnak jól van dolga,
Télen, nyáron könnyen él.
Ur a szakács és nem szolga,
Mikor tetszik, akkor kél.
Mindjárt vannak udvarlói,
Szép jó regvelt mondanak,
Hizelkednek szolgálói,
Mosdó vizet hordanak.

2. Tiszta kötént vesz magára,
Hármas kés van oldalán,
Bécsi aczél pántlikára
Szépen függ a potrohán,
Hálósüveg van a fején,
Uri módon teszi fell,
Kis rojtocska a tetején,
A szakácsnak több nem kell.
3. A tüzet más rakogatja,
És ha több kell, más hord fát,
A nyársát is más forgatja,
Ó csak fő gondjához lát.
Tehénhusa, kápostája,
Jó korán a tüznél áll,
Az inassa néz hozzája,
Ő még ásit és sétál.
4. Elő vészi majorságát,
Öl, vág benne, bontogat.
Turja, gyurja szín-tésztáját,
Belé valót válogat.
Elkészíti főzemenyét,
Egynehány tál étkeit,
Nyársra való süteményét,
Számazza vendégeit.
5. A vadaknak különbsége,
Fenyős-, császármadárkák
Az ebédnek ékessége:
Fogol, vadkan, fáczánkák,
Tornyos, lapos tortátája,
Pástétom és marczipán,
Mesterséges pogácsája
Megvan nemes asztalán.
6. Megdicsirik szép ebédjét,
Urak laknak, inas fal:
El nem hagyja hiv cselédjét,
Maga ehel meg nem hall.
Jó izüen eszik-iszik,
Mennyit gyomra, torka kér.
Naprul napra jobban hizik,
Bőribe is alig fér.
7. Ebéd után szunnyadozik,
Pipáz, kártyáz, eltréfál,
Hivalkodik, mulatozik,
Ide s oda elsétál.
A szakácsnak így van dolga,
Jobb hivatalt nem talál.
Ur a szakács és nem szolga,
Konyhájában kis király!

PÁRAS ÉNEK

DUETTO

1. Nehéz jó barátat,
Szives igaz társat
Találni;
De tőle nehezebb
És keservesebb
Elválni!
2. Mert a két szív
Ollyan kincs,
Ha egymáshoz hiv,
Mellynél drágább nincs.

REMETE

1. A kemény kősziklák kietlen kebelében,
Járatlan barlangok elrejtett mély öblében,
A vadon erdők közt találtam kedvemet,
És lelkem-kihültig itt töltöm életemet.
2. A büszke szín világ sétáljon fris bársonyban,
Egy kevés rongygyal is béérem én azonban.
Ma holnap a kigyók felbontják testemet,
Az apró férgekcsék elosztják béletemet.
3. Tobzódó torkosok felkészült jó lakási,
A borral töltöző iszákok tombolási
Nem kisztik torkomat; én nálom édes iz
Egy marok fű gyökér, egy ital forrásviz.
4. Ha buba merülek, ha szívem kezd lankadni,
Ébreszt a forgó ég, vigasztalást tud adni,
Éjjel a csillagok vidítják szívemet,
A hajnal felderül, meghozza kedvemet.
5. Ha test, vér megindul, háborgat rut ostrommal,
Bőjtöl sanyargatom, megtöröm ostrommal,
Tüskébe keverem áruló testemet,
Igy óltván tüzeit, megmentem lelkemet.
6. Eltelvén napjaim, nem félek a haláltul,
Elválok örömet ez árnyék rossz világtul,
Ohajtva járulok tehozzád Istenem!
Jutalmam, örököm, kincsem és mindenem.
7. A lelkem öltözik, reméllem, fényességbe,
A csontom itt hever, míg társul megyen égbe,
Egy buzgó gondolat engem itt temete;
Ha kérded, ki valék: - egy szegény remete!

PHYLLIS

1. Phyllis nyugszik, mély álomban
A szép Phyllis elmerült.
Ime Amor jött azomban;
Loppal oldalához ült.
2. Félre teszi tegzét, ivét,
Egy nyilával utat nyit,
És kilopja Phyllis szívét,
Kit sebessen el is vitt.
3. Serken Phyllis, észre vészi
Kárát s Amor nyilait,
Minden dolgát félre teszi
Siettetni inait.
4. Feltalálja udvarában,
Amor szivek között jár.
Szinte kettő van markában,
Ime, ugymond, itt kár!
5. Lator Amor, ha elvetted,
Ha megloptál engemet,
Mondd meg, dévaj, hová tetted,
És add vissza szívemet.
6. Sirva fakad, jajjal közli
Nagy cseppekkel könyve hull,
Amor gyengén mind letörli,
Mondván: Phylli, ne busull'.
7. Itt van szived, elrejtettem,
Jó helyen van, el nem vész,
Több szivekkel elkevertem,
Mutass reá, tied lész.
8. Im elődbe rakogatom,
Phylli, vigyázással légy,
Ki micsodás, megmutatom,
Szíved helett mást ne végy.
9. Ez a nagy sziv alázatos.
Ez pedig pompára vágy,
Ez együgyü, akaratos,
És ez mindenkihez lágy.
10. Ez a piczin válagató,
Ez udvari, ez paraszt,
Ez tudatlan halogató,
Sok sziveket elszalaszt.

11. Ez mosolgó, hizelkedő
Ez versengő béketlen,
Ez szemérmes, ez kérkedő,
Ez pityergő, izetlen.
12. Ez tárházat, kastelyt vadász
Tetszik néki a kincses nép,
Emez böcsületet horgász,
Ennek a kell, a ki szép.
13. Ez kendőzik, fűrtet visszal,
Százszor tükeréhez fut,
Ez más erkölcsében piszkál,
Emez büszke, noha rut.
14. Válagasd ki, ha úgy kéred,
Ezek között van szived.
Phylli, látam, nem isméred,
Mellyik légyen a tied.
15. Még egy van itt, ez a furcsa,
Hamis, titkos, dévai sziv,
Ehhez nem fér senki kulcsa,
Se nem igaz, se nem hiv.
16. Ha nem tudod, im megmondom:
A te szived, emeld el,
Tartsd magadnak, semmi gondom,
Mert ez senkinek sem kell.

NINCSEN NEVE

1. Egy agg-lant van Gyöngyös táján,
Rut szömölcsék ül pofáján,
Töpörödött ránczas bőre,
Ősszel tarkás minden szőre,
Utálatos ocsmán kép.
2. Három foga tart istrázsát,
S alig rágja a hig kását,
Gyomort kever bűdös szája,
Tüdejével rothatt mája,
Semmi tagja már nem ép.
3. Rozsdás torka hóbög, hörög,
De a nyelve frissen pörög,
Nyughatatlan derekával,
Csipás szeme forgásával,
Keze úgy jár mint a csép.

4. Előbb kezdte Venus fatyját
Megismérni, mintsem atyját;
Him után sirt bölcsőjében,
Gyulladozott szerelmében,
S még előtte volt a pép.
5. Felserdülvén, többre lépett,
Nyalogatott sok friss képet,
A ki tetszett szájizének,
És megfelelt vig kedvének,
Ahoz ragadt mint a lép.
6. Sok kezek közt vásott nyaka,
Csókkal kopott két ajaka,
Üszög már kiperzselt szive,
De még benvan Amor nyive,
Forton forr az ó cserép.
7. Természetit erőlteti,
Apadt mellét kifeszíti,
Tarát farát ékesíti,
Vitorlyáit kiteríti,
Arra nyerit, a ki szép.
8. Parázs tüzét lobbantatja,
Már megszokta, nem hagyhatja.
Várj, tejetlen gubás kecske,
Nőszön nősző vén menyecske,
Megjön urad, jól megtép!

FORGANDÓ SZERENCSE

1. Fortuna szekerén okossan ülj,
Ugy forgasd tengelét, hogy ki ne dülj.
Ha szépen vezetett,
Ha miben kedvezett,
Ha miben kedvezett, meg ne örülj,
Fortuna szekerén okossan ülj -
Fortuna szekerén okossan ülj.
2. Jó kedve s kereke egyaránt jár,
Forgandó, váltazó, ma kincscsel vár,
Holnap lenyomorit,
És megint bóldogit,
És megint bóldogit, elhigyjed bár,
Jó kedve s kereke egyaránt jár -
Jó kedve s kereke egyaránt jár.

3. Érdemre nem tekint, szemtelen, vak,
Kire ma vont arany, holnap szűrt rak,
Tudják, kik táborát
Lakták és udvarát,
Lakták és udvarát, sok nagy urak,
Érdemre nem tekint, szemtelen, vak,
Érdemre nem tekint, szemtelen, vak.
4. Hol édes jó anyád, hol mostohád,
Dolgárul senkinek számot nem ad.
Meböcsül, megaláz,
Magasztal, legyaláz,
Magasztal, legyaláz, bút hoz reád,
Hol édes jó anyád, hol mostohád,
Hol édes jó anyád, hol mostohád!

A PIPÁRUL

OLASZ SONETTO FORMÁRA

1. Hiv társam, dohányos börbönczém,
Te tisztitod fejemet,
Szép pipám, égő kis kemenczém,
Te enyhited mellyemet.
2. Füstecskéd kereng, forog, játszik,
És megvallom, vigasztal,
De alig tűnik s már nem látszik,
Azért engem meg is csal.
3. Sőtt nem csall, leczkét ad elmémnek,
Mert így lesz vége életemnek,
Élő ember, gondold meg:
4. Mint a füst oszlik hirtelenül,
Ugy magad is, fontold meg,
Elcseppensz egykor véletlenül!

TAVASZI ÜDŐ

Már a mord télnek
S fene szeleknek
Hullanak napjai, s multon mulnak;
Virágzó fáknak,
Gyöngyvirágoknak
Jádzó szemei nyilton nyílnak.

Kertek palánkja,
Mezők virágja
Zöldellő színben öltözködik,
Mosolyog Flóra,
Pírul orcája,
Narcissus előtt kevélykedik.

Jönnek a fecskék,
A kis gyermekecskék
A violáknak szépét szedik,
A gyöngye Nymphák
Kerteket ássák,
S a virágoknak ágyát vetik.

Erdők újjúlnak,
Rétek sárgulnak,
Hegyek és völgyek mind változnak:
Amott rózsákkal,
Itt tulipákkal
Ligetes berkek illatoznak.

A dám vadaknak,
Kis madárcáknak
Közlött zengése völgyekben hat;
Echo Phillisnek,
Pán seregeknek
Tavaszi karban salvét fujat.

Kesely pinyekkel
Verset énekel
A bojtorványos tengelice;
Szája megszáradt,
Már el is fáradt
A szépen zengő fülemile.

De éjfél korban
Ül a zöld karban,
Szokott nótáját megint kezdi:
Vig zengésével
S trillás nyelvével
Az egész erdőt felserkenti.

A hajnal pírul,
Harmat is lehull,
Vidám sugárral a nap felkél,
Hangos szólással
S madárzúgással,
Vélnéd, az egész erdő hogy él.

Sivölt a rigó,
Csacsog a szajkó,
A galambok is nyájaskodnak:
Egymásra nézve
Fordúlnak rendre,
Felborzott tollal burukkolnak.

A gonosz varjúk
Egybe tódulnak
Midőn ezt látják és korognak:
Meggörbült nyakkal
S dugúlt torokkal
Kár! Kár! kiáltván csúfolkodnak.

A für tilinkál
Faunus furullyál,
Hangos zúgással verset szólnak;
A kis gedácskák,
Gyöngé báránycák
Együtt küzködnék és táncolnak.

Menjünk, kedvesim!
És bölcs pajtásim
A zöld erdőbe sétálgatni;
Komor kedvünket,
Fáradt elménket
Nyájas játékkal vigasztalni.

Pan Satyrussal
Flóra Faunussal
Driadesek közt itten jádzik:
Mosolygó Nymphák
Zsengéjét hordják
A violáknak, s fűrtben kötik,

Itt van Diána,
Chloris utánna,
Jönnek elénkbe a sok Nymphák:
Rózsapártákkal,
Szép bokrétákkal
Várnak bennünket a Napeák.

MÁSODIK KÖNYV VALLÁSOS ÉNEKEK

SZENT ISTVÁN KIRÁLYHOZ

1. Dicső István, nagy királyunk,
Téged ég s föld magasztal,
Téged tisztel kis országunk,
Első szent urának vall.
2. Tőled vette fényességét,
Méltóságát, érdemét,
Koronája ékességét,
Hitit, kincsét, mindenét.
3. Elbujdostál, megkerestünk,
Áldott légyen a szent ég!
Országunkba bévezettünk,
Szívünk örömében ég!
4. Drága kincsünk, feltaláltunk:
Magyarország, vigadozz!
Itt van, kit óhajtvá vártunk,
Ezer áldásokat hoz.
5. Ime a te reménységed,
Inségedben ide nézz:
Isten után erősséged,
Mególtalmaz ez a kéz.
6. Megvigasztal minnyájunkat,
Hatalmunkban vastagít,
Megtágitja országunkat,
Végig megtart, böldegít.
7. Budán nyugszik; Buda vára,
E szentséget megböcsüld!
Atyja után, nem sokára,
Biztat az ég: Imrét küld.
8. István mellett itt lesz fia,
Megtetesült angyalunk,
Megszerzi ezt két Mária,
Égi s földi asszonyunk.

SZENT IMRE HERCZEGRÜL

1. Magasztaló szent versekkel
Dicsőítsük az eget,
És üdvezlő énekekkel
Szűz szent Imre herceget:
2. Nemzetünknek buzgó népe
(Most érkezik kincsetek,
A hercegek példás képe:)
Zöld ágokat hintsetek.
3. Szent Imre jön, ki élteben
Eskütt szűz és angyal volt,
Házassága kötelében
Szűz társával szűzen holt.
4. Erdő mező virágozzon,
Rózsák emelkedjetek,
Sziget, liget illatozzon,
Liliomok, keljetek!
5. Szent herczeg jön; hangos szókkal
Tornyok, harangozzatok,
Sugár álgyuk, taraczkokkal
Öröm-uj-hirt adjatok.
6. Keresztünkkel, villogjatok
Országunknak hegyei,
És vigabban induljatok
Négy czimeres vizei.
7. Szent herczeg jön: szent testének
Térdet, fejet hajtsatok.
Az ő nagy megszerzőjének
Örök hálát mondjatok.
8. Áldjuk Istent nagy szentében!
Hivek, könyörögjete:
Óltalmában, érdemében
Hogy részesek legyetek.

AZ UR JÉZUSHOZ

1. Jézus, szívem szép szerelme!
Az én lelkem gerjedelme
Buzgón szeret tégedet;
2. Nem azért, hogy üdvezüljen,
Tüzzre, kinra ne kerüljen, -
Másként szeret tégedet.

3. Ingyen Uram, te szeretted,
Teremtettél, megszenteltél,
Megváltottál engemet:
4. Ugy, én szívem szép szerelme!
Az én lelkem gerjedelme
Ingyen szeret tégedet.
5. Ebben a hív szeretetben,
Hóltig való tiszteletben
Vigan ontom véretem,
6. Vigan néked én Istenem,
Drága kincsem és mindenem,
Feláldozom éltetem!

A FESZÜLETHEZ

1. Szüzek, ifjak sirjatok,
Méllyen szomorkodjatok,
Keseregjen minden szív,
A ki Jesussához hiv.
2. Nincsen abban irgalom,
Hozzád busgó fájdalom,
A ki téged meg nem szán,
Ó Jézus, a keresztfán.
3. Gyenge testén sebeit,
Vérrel buzgó kékeit
A ki látja és nem sir,
Élő hittel az nem bir.
4. A kösziklák repednek,
Nap és hold setédednek,
Minden állat megindul,
Csak a bünes nem busul.
5. Szállj szivedbe, sirasd meg
Büneidet; gondold meg:
Hogy az Isten fia vólt,
A ki érted így meghólt!

A SZÜZ MÁRIÁHOZ

1. Ó Istennek kedvese,
Szentléleknek jegyese,
Szűz Mária, ritka kincs!
Isten után mássad nincs.
2. Téged ég-föld magasztal,
Nagy királynéjának vall,
Mária, méltóságod nagy,
Angyaloknál feljebb vagy
3. Szűz méhedben fogadtad,
Szűz emlővel szoptattad,
Szűzen szülted fiadat,
Mindenható uradat.
4. Kiss nyájadat oltalmazd,
A bűnt tőle távaztasd,
Te légy a mi gyámolunk,
Könyörülő asszonyunk.
5. Engedd: téged kövessünk,
Tiszta szívvvel szeressünk,
Égjen bennünk ez a tűz,
Hozzád, kegyességes Szűz!

SZENT EMIDHEZ

1. O szent Emid, hired nagy!
Csuda tévő martyr vagy,
Te nevedben sok gyógyult,
Inségébül szabadult.
2. Kérésedre, drága szent,
A föld indulástul ment,
Olaszország a tanu,
Sok más város és falu.
3. Mi is hozzád járulunk,
Lábaidhoz borulunk,
Nagy hatalmu szent Emid!
Kérésünket égbe vidd.
4. Te légy a mi szószóllunk,
Föld remülvén, óltalmunk.
Enyhítsd Urunk haragját,
Távoztassad haragját.

HARMADIK KÖNYV ALKALMI ÉS VEGYES KÖLTEMÉNYEK

MÉLTÓSÁGOS GRÓF BATTHYÁNI LAJOSNAK MIKOR PALATINUSSÁ LETT, 1751. ESZTENDŐBEN

1. Meghólt Pálffy János, bajnakja hazánknak,
És már egek közt jár nagy lelke atyánknak,
Hire földet futja szép emlékezettel,
S dücsőségét közli sok külső nemzettel.
2. Pálffy János után árván hagyattattunk,
De kis árvaságra utána maradtunk,
Mert Batthyáni Lajos jön vigasztalással.
Nádor-ispányságra fényes méltósággal.
3. Nem szörnyü uraság ő szeme forgása,
Hatalom, erőszak nem kedve járása,
Oltalom, irgalom látszik czimerében,
Hajlandó nyájához igyenes szívében.
4. Egy vitéz oroszlányt metszet pecsétjére,
Irgalmas pelikánt annak tetejére.
A vadak királlya kardot tart körmével,
Pelikán fiait táplálja vérével.
5. Ebbül, Magyarország, reménységet vehetsz,
Benne bizakodván bátorságban lehetsz,
Tudja, akarja is hasznát hazájának,
Előmenetelét tartja sajátjának.
6. Gyászbul frissebb színbe már azért öltözzünk,
Öröm-szózatokkal vigan örvendezzünk.
Békéljünk kezéhez alázatos csókkal,
Hogy reánk áradjon tárházak sok jókkal.
7. Mondjuk: a nagy Isten tartsa egészségben,
Érdeméhez képest fényes dicsőségben,
Méltóságos háza magasztalására,
Egész Magyarország vigasztalására!

AZON MÉLTÓSÁGNAK NEVE NAPJÁRA AZ ORSZÁG GYÜLÉSEKOR

1. Magyarország egén kitetsző fényesség,
Nádor-ispánysági fennjáró ékesség,
Felséges, értékes, érdemes méltóság,
A kinél udvart tart tünedklő sok jóság.
2. Uri szeléd erkölcs, mély titku bölcsesség,
Asszonyunk s hazánkhoz mértéklett nagy hivség,
Semmit sem mulató helyes elrendelés,
Igyenes rendtartás, bátar eltekéllés.
3. Figyelem, szorgalom, vigyázó okosság,
Feltett dolgaiban gyémánt állandóság,
És sereges több jó, kibül ország ismér,
Becsül, tisztel, szeret, magasztalva dicsér.
4. Tanu e jeles nap: ime gyülekeznek,
Himes, köves, gyöngyös gálában érkeznek
Főuri vendégek, az ország színével,
Szoros a palota inneplő népével.
5. Éllyen, minthogy illyen! azt mondják egy szóval,
Szeresse meg Isten lelki testi jóval,
Nagy Lajos urunkat nyomos sok időkkal,
Mennyei áldással megtölt esztendőkkal.
6. Ülje békességgel nádor-ispány székét,
Ötöd izig lássa számos maradékit,
Herczegi és grófi édes unokáit
Vigadozva töltse közöttök óráit!
7. Ez az egész ország elméje járása,
Tehozzád hajlandó szívének forgása,
Mellybül a közjó is vigasztalást veszén, -
Hajlik a kegyes ég, biztat, hogy meglészen.

MÁRIA THERESIA KIRÁLYNÉ ASSZONYUNKHOZ

1. Koronáknak koronája,
Asszonyunk! felséged nagy,
Nagy császárnak unokája,
Vére, társa, anyja vagy.
2. Felségek közt te vagy felső,
Kincsek közt legnagyobb kincs,
Te nemedben te vagy első,
Az élők közt mássad nincs.

3. Nagy a hired, nagy hirednél
- Igaz a szó, elhihedd -
Külső, belső nemzeteknél
Több és nagyobb érdemed.
4. Ki merné azt megszámlálni?
Minden számot fellümul,
Alig győzhetjük csudálni,
Szaporodik és ujul.
5. A többit most mélységében
Tisztelnem kell (érzem jól),
Érdemidnek tengerében
Gyenge pennám egyrül szól.
6. Megszerzted országunknak
Legjelesebb tetemét,
És megadtad oltárunknak
Az ő csudás erejét.
7. Nagy Leopold, olvashattad,
Fáradozott ezekért,
Nagy Teresa, te alattad
Rejtett kincsünk hazatért.
8. Megmutattad kis nyájadhoz
A te igaz szivedet,
Megmutattad országodhoz
Anyai szeretetedet.
9. A mit szívünk, lelkünk kívánt,
Nagy óhajtva keresett,
Örökébe hoztad Istvánt,
Ki Lajossal elveszett.
10. Ezer hálá legyen azért
Néked és mély köszönet
Az illy jeles ajándékért,
És örök emlékezet.
11. Márványt, aranyt fejtegetünk,
Ezer oszlop képeket
Asszonyunknak eregetünk,
Véssük környül ezeket.
12. A csillagok írják égben
Nagy Teresa nevedet,
A mig tart a magyar vérben
El nem felejt tégedet!

**MÉLTÓSÁGOS VITÉZ GRÓF NÁDASDI FERENCZ
HORVÁTORSZÁGI BÁNNAK IRTAM EZEN
KOPORSÓS VERSEKET MÉG ÉLTÉBEN
ÉS MEGKÜLDÖTTEM 1777-DIKBEN**

1. A mig engedte,
Ki számba vette
Embernek esetét,
Halálát, életét:
A nagy Isten,

Forgattam karomat,
Bajvivó kardomat,
Kiszántam éltemet,
Hogy ontsam véremet
Asszonyomért.
2. Mársnak koczkáját,
Kétes próbáját
Sebes pattantyuit,
Füstelgő álgyuit
Bátran néztem!

Rontottam fegyverét,
Konczoltam emberét,
Döntöttem falait,
Megvettem várait
Ellenségnek.
3. Nyitottam erét,
Gázaltam vérét,
Besánczalt táborát,
Sok festett sátorát
Letapodtam.

Felkapták nevemet,
Terjesztvén hiremet
Világ négy részein,
Bellona mezein
Sok nemzetek.
4. Most immár nyugszom,
Békén aluszom.
Hallád-e bujdosó,
Te jámbor utazó,
Állj meg, ki vagy?

Nem szerzek háborut
Hozz laurus-koszorut
Becsüld meg tetemet,
Nádasdi fekszik itt, -
Elballaghatsz.

**MÉLTÓSÁGOS GR. NICZKY GYÖRGY ÉS
BATTHYÁNI XAVERIA KISASSZONY HÁZASSÁGA
ALKALMATOSSÁGÁVAL, MELY TÖRTÉNT
A ROHONCZI VÁRBAN 1774-DIK ESZTENDŐBEN,
13. NOVEMB.**

1. Fegyvert rántva látok több vitéz orosz lányt
Nilus partján termett irgalmas pelikánt,
Koronás sasokat, fénylő csillagokkal,
Czimert támogató körmös griff vadakkal.
2. Ezek már jegyesek! Ti köz pecsétetek;
Batthyáni-, Niczky-vér, vő- s meny-czimeretek.
Valjon mit jelentnek? igen szorgos gondom,
Oedipe, add kulcsát: jövődőlve mondom:
3. A pelikán meggyőz mindent szerelmével,
Fiait táplálja tulajdon vérével,
Az orosz lány és griff meghalnak társakért,
Hűség, állandóság nagy benne párjakért.
4. Jövődőlve mondom: czimeres jeleket
Meggyőzik, úgy nézzed ezen jegyeseket.
Nagyobb léssen benne az eskütt egyesség,
A tartós szeretet, hótig való hűség.
5. Példájak ragyogni fog a csillagokkal,
Nyomos esztendőig élnek a sasokkal.
Éljetek állandó tenyésző hűségben,
Egymást vigasztaló igaz szivességben.

**A TARCSAI SAVANYÓ VIZRÜL, MIKOR AZON
KUTNAK FELÁLLÍTÁSA UTÁN A SZÁZADIK
ESZTENDEJÉT EMLEGETTÜK. 1775-BEN**

1. Ennek a forrásnak nevelő nymphája,
Mindenféle rendek itató dajkája.
Hozzád szól, jó vendég: értsed szavaimat
A mint felszámaztam folyó napjaimat.
2. Beköszönt, úgy látam, századik esztendőm,
Saeculum-fejező teljes nyomos időm,
Keresd: feltalálád kutamnak a torkán,
Márvány kerítőmnek látszatos homlokán.
3. Virágokkal azért hintsd meg udvaromat,
Fürtös bokrétákkal rakd meg oldalomat.
Szivárvány hajtások függjenek fölöttem
Rózsa koszorúkkal fűzve körülettem.

4. Dob- és trombitaszó harsogjon egekben,
Feleljen az Eccho a szomszéd hegyekben,
Öregek és aprók gyűljenek számassan,
A nyers ifjak tánczat járjanak párassan.
5. Engem emlegetve vigan mulassanak.
S ha megérdemlettem, innepet tartsanak.
Megfizetem százszor, akár bennem igyál,
Akár vizeimmel feredve mosódjál.

**MÉLTÓSÁGOS SZILY JÁNOS URNAK, SZOMBATHELYI
ELSŐ ÉRDEMES PÜSPÖKNEK, MIKOR AZON
PÜSPÖKSÉGBE BÉÁLLOTT, 1777. ESZTENDŐBEN**

Irtam Apáthiban 26. August.

1. Két sugár borostyánt tavaszi zöldében
Látok Szily urnak nemes czimerében,
Mit jelent? Urának zöldellő épségét,
Kellő és állandó teljes egészségét.
2. Bátor oroszlányt is irot pecsétjére;
Mit példáz? ennek is menjünk már végére.
Oroszlány-bátorság van Szily szívében,
Igaz állandóság eltekéllésében.
3. Medve vadat látok! Medve csillagzatja
Az ég felső sarkán magát ragyogtatja.
Tengerbe nem merül, el nem alkonyodik,
Csillagok közt első, fennyen uralkodik.
4. Első püspök Szily ezen megyéjében,
Fennvan hire, ragyog tündöklő fényében.
Tengeri veszélyben medve csillag utat
A bus révészeknek igazítva mutat.
5. Utat mutat Szily kétséges nyájának,
Mely is viszont tartja biztos kormányának,
Éljen, vezéreljen, követvén eleit,
Töltse bé példássan czimeres jeleit.
6. A drága Szily-név irva légyen égben,
A föld színen pedig légyen dicsőségben
Ez az egész megye buzgó ohajtása,
Tehozzád hajlandó szívének járása.

BUCSUZÓ ÉNEK

S.

1. Nehéz bucsut adni, venni,
Csak most érzi bus szivem.
Kín tetőled távul lenni,
Már megvallom, jó hivem!
Édes vala barátságod,
De keserű elválásod.

Z.

2. Könnyü bucsut adni, venni,
Ugy itéli én szivem.
De egymástul távul lenni,
Keserves kin, jó hivem!
Ha állandó barátságod,
Tűrhetőbb lesz elválásod.

S.

3. Azért szivem, ne bucsuzzunk,
Mert a két sziv ha elvál,
(A bucsutól csak irtózzunk!)
Bucsuszókat nem talál.
Eredj azért jó H**;
Enyim valál, most is az vagy.

Z.

4. Azért szivem! csak bucsuzzunk:
A bucsu csak szóbul áll.
A bucsutól ne irtózzunk,
A mi szivünk el nem vál.
Véled jár, kel K****,
És más társot ő nem kíván.

NEGYEDIK KÖNYV PÁSZTORI KÖLTEMÉNYEK

*MÉLTÓSÁGOS GRÓF FEKETE GYÖRGYNEK,
MIKOR ORSZÁGUNK BIRÁJA LETT*

Pásztori versek
Meliboeus neve alatt értsed a mondott méltóságot.

ECLOGA 1-MA

Tityrus, Meliboeus, Mirtyllus, Menalcas.

Tityrus.

Ide felénk pásztor avval a dudával,
Menalcas is itt lesz jó sipos társával,
Uj csákóm van, látod, uj kankó vállamon,
Uj varrott ing rajtam, uj bocskor lábamon.
Tejünk, túrónk, sajtunk, van öreg gesztenyénk,
Ómánk, szivánk, körténk, szép puha berkenyénk,
Répánk, borsónk, lencsénk csörgés szalánnával,
Szeretem a lencsét csörgés szalánnával. -
Geczi, faragj nyársat, süsd meg a kis kecskét!

Mirtyllus.

Mi dolog ez pásztor? kis királylyá lettél?
Még eddig nem láttuk, hogy vendégeskedtél.
Most látom, csudálom felduzzadt kedvedet,
Kinek sütöd-főzöd, pajtás, ebédedet?

Tityrus.

Törd el, majd megmondom, puffaszd fel dudádat,
Mondd el a minapi vig lengyel nótádat,
Ugy tetszik, Menalcas jön másad magával,
Jó sipos, jó lantos, furuglyás társával.
- Geczi, faragj nyársat, süsd meg a kis kecskét!

Nyájos a tűz, ülj le, lágy gyep van alattad,
Okát örömömnek ha még nem hallottad,
Egy nagy híres pásztor.

Mirtyllus.

Nyilván Meliboeus?

Tityrus.

Az! ha tudsz deákul: servet illum Deus!
Pásztorok biráját, nyájunk reménységét,
Oltalmát, örömet, fényes dicsőségét,
Nem mondhatom mind ki, még több van eszemben,
Azonban tisztelem igyenes szivemben.

Menalcas.

Már nem titok, Thyrsi, tudja minden helység,
Nyilván emlegeti az egész vidékség,
Lejtőt jár a pásztor, láttam, merre jöttem,
Versent ugrándoztak utánam, előttem.
Száz ostopattanás hallik a völgyekben,
Száz vig kürtölések legelő hegyekben,
A felelő ekhó felkapja, duplázza,
Csak az egy irégység kaján fejét rázza!

Tityrus.

Geczi, faragj nyársat, süsd meg a bárányt is.

Menalcas.

Többet mondok, juhász, ég már az erdőség,
Örömtűz-rakással lángol a mezőség,
Meliboeus nevét számtalan sok dudás
Égig magasztalja, számtalan furuglyás.

Illy szókat is hallék: Meliboeus éljen!
Bárány a farkastul már többé ne féljen,
Igazság szerető, törvényes, értelmes,
Vigyázó, szorgalmas, kegyes és kegyelmes.

Tityrus.

Elkészült az ebéd, jertek, falatozzunk,
Kecskével, báránynyal vigan vagdalkozzunk.
Kinek kell a lencse? ki tart a borsóval?
Itt a lány czipó is, a boros korsóval.

Igyunk közbe-közbe, tudjuk: miért, kiért,
A nagy Meliboeus jó egészségéért.
Éljen Veszprém, Pápa, Meliboeus éljen,
Pásztorok, hajtsatok néki térdet méllyen.

ECLOGA 2-DA

Pásztori versek

PÁSZTORVERSENGÉS

Corydon, Tityrus.

Minap egy kis kanász más juhász-gyermekekkel
Őszve kezde veszni pásztori versekkel.
Corydon feltette félmázsás ártánnát,
Tityrus kecskéjét s legjobb bányát.

Corydon.

Tityre, ha tetszik, e hegyek aljában,
A kiterjedt bükkfák ernyős sátorában,
Legelőre hajtván csordánkat, nyájunkat,
Pásztori versekkel mulassuk magunkat.

Mese azért juhász, ha meg tudsz felelni,
Ez a kövér ártány nálad fog telelni,
Jó makkon hizlaltam Bakony erdejében,
Most vagyon kellemős legjobb idejében.

Mese, mese - mi az? Híres e világon
Neve irva vagyon gazdag terjedt ágon.
Redős és bokrétás, bubos és kalapos,
Néha alól, néha pedig fellől lapos?

Tityrus.

Mese, mese mi az? Ha kulcsát találád,
Igért bányommal zsiros lészen tálad.
Piros, poskos, kövér, még csak piczin falat,
Nincs hozzá hasonló a kerék ég alatt.

Corydon.

Mese mese mi az? Nincsen az erdőben
Fel nem találtatik a tágas mezőben,
Nem fér a pajtába, nem fér a pinczébe,
De szép könnyen befér egy hajsza végébe.

Tityrus.

Mese: Mellyik madár repdez szárnya nélkül,
És mellyik eszi meg aztat szája nélkül?
Ha elő találád, vidd el furuglyámat,
És ha jobban tetszik, ezt az új dudámat.

A dudát Pán adta nékem vig kedvében,
Nincs hozzá hasonló kilencz vármegyében,
A furuglyát pedig adá - mi a neve? -
A ki egy nagy turót ebédre megeve.

Corydon

Mese mese mi az: Jár-kél lába nélkül?
Mese mese mi az: megáll talpa nélkül?
Ha elő találád, tied lesz kobakom,
Vagy ha jobban tetszik, légrádi bicsakom.

A bicsakrul szólván: Mopsus a Bettának
Adá mondván: »Tartsad szivem zálogának.«
A bolond megbánta, Betta észrevette,
Panaszos bicsakját elejbe vetette.

Eggyiknek sem kellett, azért felemeltem,
S minthogy mind a kettőt összebeszéltettem,
Reménkedve kértek, hogy tartsam magamnak
Tartom attul fogva kedves bicsakomnak.

Tityrus.

Hallád-e te pásztor, az ebek ugatnak,
Nyilván a farkasok juhokat szaggatnak,
Minap is a Fari egy nagyot kergetett,
Szegény a farkassal egy verembe esett.

Corydon.

Keljünk, a kanok is már kerékbe vették
Az aprókat, minap csak alig menthették,
Magokat nem féltem, bátran viaskodnak,
Nem tagadom, gyakran farkasbőrt is adnak.

ECLOGA 3-TIA

Pásztori versek

MEGINT PÁSZTORVERSENGÉS

Thyrsis, Menalcas, Mopsus.

Egy mohos kősziklán két kecskés leüle,
Beljebb a sűrűben más pásztor füttyüle,
Hallják és nézgélik, végre megismérik,
Jöne ki s közellyebb, mind a ketten kéri.

Kijött; Menalcas volt, igen hires sipos,
Tiszta pásztor gyermek, kondor haju, fitos,
Megszollita Thyrsis: Ne vond meg magadat,
Hadd halljuk, jó pásztor, kedves szép szavadat!

Minap a vár alján legelvén vájkáltam,
Reménységem kívül, egy kupát találtam,
A Moerisnak szántam, de már úgy fogadom,
Mondd el énekedet, csak tenéked adom.

Menalcas.

Kezdem: Szép a tavasz, a tavaszt szeretem,
A hol kedvem tartja, ágyamat vethetem,
Ki bujik a földből Vesta kis cselédje,
Utánnak az eperj, a nymphák ebédje.

Öltözik az erdő, virágokon járok,
A zöld mezőségnek bársonnyán sétálok
A kies szellőcskék gyengén lengedeznek,
A tiszta patakok nyersen csergedeznek.

Gyöngyöt fall a nyájam, hizik, szaporodik,
Vigan vagyok magam, szivem nem aggódik,
Merre járok-kelek, madárcák repdeznek,
Fölöttem, előttem, énekkel kedveznek.

Thyrsis.

Mint az eresztett méz, oly édes éneked,
Azért a szép kupát méltán elveheted.
Nem rossz az ajándék, ha jól megvizsgálod,
A szép tavaszt itt is, ime feltalálod.

Bokrosodik az ág; hant, liget változik,
Sok nemes virággal hegy-völgy illatozik,
Játszik, hever a nyáj, és egymást nézgelí,
Pásztor és ebek közt napját bátran éli.

A kecskés gyermekek karikát futtatnak.
Sokféle játékkal magok közt mulatnak.
Még több szép van rajta, feltalálád, vendég,
Kedves énekedért ime az ajándék.

Mopsus.

Hadd nyissam már én is torkomat és számat,
Nem kérek érette se kupát, se vámat:
Szépen bög a tehény, mikor borját híja,
Mekeg a vig kecske, mikor anyját szija.

Thyrsis.

Fald beljebb sipodat, ha nem tudsz szebbeket,
Paraszt Corydontul tanultad ezeket,
Tiszta Heliconnak Hippocrene vize
Isméretlen nálad, vagy nem tetszik ize.

Mopsus.

Mikor ezt hallották a nymphák, nevettek,
Koszorút, bokrétát utánnam vetettek,
A fába metszették szép emlékezetre,
Valamit, nem tom mit, mondtak végezetre.

Thyrsis.

Azt, hogy mocskos versed disztelen magába,
Nem illik a muzsák kényes udvarába.

Mopsus.

Ilyen leányvárba Mopsus még nem lakott;
A kinek nem tetszik, fejje meg a bakot.

Thyrsis.

Többnek szóll a levél, több füzfa-verseket
Látunk imitt-amott, ki tünné ezeket?
Rövid beszédemnek e legyen sommája,
Letörött alattok Pindus lajtorjája.

A többbit, úgy tetszik, már hozzá tudhatod,
Ha reájak találsz, fülökbe sughatod.
Hasad a dél, menjünk kiki ő dolgára,
Mopse, békéljünk meg szépen utoljára.

ECLOGA 4-TA

Pásztori versek

AZ AGGÓDÓ PÁSZTOR

Alcon. Moeris.

Tátra hegye alján Moeris pajtására,
Alconra akadott, szives barátjára.
Kecskes vala Moeris, Alcon pedig juhász,
Alcon jó sipos vólt, Moeris jó madarász.

Alcon.

Buban vagyok Moeri! tegnapi álmban
Egy szép almát tarték szorított markomban,
Kitekerte egyki hamissan kezembül,
Most sem verhetem ki aggódó eszembül.

Vallyon mint jelenthet? nem várom jó végét,
Mert érzem szívemnek nagy keserüségét.
A bagoly is huhog, Alexist sem látom,
Ime bum és gondom, vigasztalj barátom.

Moeris.

Alexist szeretted, már nem tagadhatod,
Corydont ismeréd, azt is megvallhatod.
Nála van szép almád, láttam szemeimmal,
Lágyan beszél vele, hallám füleimmal.

Alcon.

Kést vertél szivembe, mint vihette végbe!

Moeris.

Nem tölt sokba, csak egy dévaj mesterségbe.

Egy kis tök kobakkal addig csalogatta,
A míg a gyermeket magához csatlotta.

Reá vala metszve tudós gyenge kézzel,
Egy felfordult méhkas tele lépes mézzel,
Zeng-dong kerülette a méhek rajzatja,
Látszik, kis hajlékát mellyik mint tapasztja.

Más felül Apolló Admetus gulyáját,
Amphrysus vizéhez mint vezeti nyáját,
Hylas kuthoz mint ment, nymphák mint szerették,
Herculestől féltvén őtet mint rejtették.

Ezeket Corydon renddel mutogatja,
S csufos ajándékját néki fitogatja,
Mosolog Alexis, tapsol vig kedvében
És a bolond pásztor döglik örömében.

Alcon.

Oda vagyok Moeri, holnapig nem élek,
A mérges haláltul de immár mit félek,
Ha halva nem találsz még ma merevenyen,
Temess el itt engem, Moeri elevenyen.

Moeri.

Lassan, lassan juhász, kéméld életedet,
Elődbe, őledbe hozom gyermekedet,
Van nékem kis baltám, Bagdaton csinálták,
Nyelét, markolatját gyöngyházzal futtatták.

Van egy drága sipom, a mint Pán beszélt
Hermesnél Apollo látván elcserélte
Egy aranyvesszőért; erdőket, köveket
Vonszon nagy ereje és kemény sziveket.

Tudom, ha meglátja, el fog tüle válni.
A hitván kobakot s urát megutálni.

Alcon.

Szegény biztatás ez! Én is adogattam,
Sok szép ajándékkal jól megrakogattam.

Volt egy pásztortáskám, béllése, varrása
Teljes csuda annak, s himes megírása:
Bikakép van rajta, leányt hordoz hátán,
Kapaszkodik a szüz, segítségét kíván.

Amott Argus pásztor tehenét legeli,
A míg ő aluszik, Hermes elemeli,
Fejét veszté Argus, és a páva farkán
Juno száz szemeit elosztotta tarkán.

Emett Adonisnak látszik vérzett ujja
S miként kéri anyját, hogy a sebét fujja;
Itt a kertben mulat Aegle a hugával,
Együtt jádzadoznak az arany almával.

Ezt a jeles táskát vetettem nyakába,
És sok szépet belé, de mind csak héába,
Tennen látad Moeri, mi jó hasznát vettem,
Őtet, vig kedvemet vele elvesztettem.

Keljünk: kis gondom van, ott azon az ágan,
Segíts, megköszönöm szépen más világon.

Moeri.

Ott akarsz fulladni? Gondold meg magadat,
Szánd meg árvaságra kelendő nyájjadat.
Kicsúfol Corydon, függve fog találni.

Alcon.

Hát a vízbe ugrom.

Moeris.

Partrul fog piszkálni.

Alcon.

Tudom, mint halok meg: vannak még havasok,
Kifekszem, megesznek ottan a farkasok.

ECLOGA 5-TA **Pásztori versek**

ISMÉT PÁSZTORI VERSENGÉS

Micon. Thyrsis. Palaemon. Micon.

Thyrsi, furuglyázzunk, van most módunk benne.

Thyrsis.

Vólna, ha Menalcas ebédért nem menne;
Kire bizzam a nyájt? a part mellett járkál,
Lator az a nagy bak, öklelődik, szurkál.

Minap két ridéket a vízbe ugratott,
Ott veszték, nem ettem az nap egy falatot!

Micon.

Hadd őrizze Mopsus, nem mostani legény,
Hanemha tőlem félsz, magad mentő, szegény!

Thyrsis.

Hallottam a minap a szőlők aljában
Egy kis bodzafának bűdös árnyékában,
Csikorgó nádsíppal kinoztad versedet,
Nyassán perjén mondád nyálas énekedet.

Micon.

Láttunk a szilvásban, mikor loppal ettél,
Leugatott az eb, a csallánba estél;
Lappangva bürökből kis sipot faragtál,
Versent a békákkal valamit károgtál.

Thyrsis.

Már ne gyalázkodjál, keljünk a próbára,
Megvállik, ki lészen nyertes utoljára.
Tegyünk fel valamit, én szép habpipámat,

Micon.

Én egy ostor nyelre való szíj szerszámat.
Palaemon érkezik, köztünk bíró lehet,
Kezdd el, majd tetszik, ki mennyire mehet.

Thyrsis.

Te hitál ki, téged illet a sor, kezdd el.
Kezdd el, de úgy gondold, hogy Thyrsis megfelel.

Micon.

Felfordult a világ, eltörött tengele,
Régi csapásának se nyoma, se hele,
A hegyek költöznek, a sütő nap megáll,
A föld kerülette kerengőbe járkal.

Thyrsis.

Felforrott a tenger, tüzes habot forgat,
Városok omlanak, a szükség nyomorgat,
Gálátheét szánam, színében változik,
Bánatos arczája ázik, siránkozik.

Micon.

A baglok huhognak, rut ebek ugatnak,
Farkasok dühödnek, juhokat szaggatnak,
Pán azt mondá nekünk: ezek gonosz jelek,
Fergetegek lesznek, rontó vesztő telek.

Thyrsis.

Büdös már a rózsza, méreg az orvosság,
Zászlót emel, tombol a gonosz ravaszság,
Fejér már a holló, fekete a hattyu,
Másnak örökébe száll a hitván fattyu.

Micon.

Megfordult a játék: több a vak a hatnál,
Többet nyom egy lator latban tiz jámbornál,
Nincsen már kelete a finom aranyinak,
Vagyon ellenében a rozsdás salaknak.

Thyrsis.

Magos repülésre elindult sok szarka,
De heába evez, nem bírja a farka,
A vakondak utat mutat a szemesnek,
Tanulatlan elme leczkét ad eszesnek.

Micon.

A forgott juhászok messze kergettetnek,
És a sohonnajak elő kerestetnek,
Aegon vasat pendét, nem kell erre tanu,
Nem kell a bizonyosság, elég a vád s gyanu.

Thyrsis.

Pásztor az ő nyáját már maga széllyeszi,
Ártatlan csordáját szántsándékkal veszti,
A révész elveti evező lapátját,
Al s fel szélnek hagyja hánykodó csónakját.

Palaem.

Elég Thyrsi! tartsd meg kedves habpipádat,
Te is, Micon, feltett cifra szerszámadat,
Nyertes mind a kettő, jól kitett magáért,
Egyik sem tartozik a monda mondáért.
Vedd el ajándékul Micon, tomborámat,
És te pedig Thyrsi jó rezes baltámat,
Menjen ki immár fogyatékos nyájához,
Vigyázzan és lássan mint lehet, dolgához.

Én sem mondok ellent, zürzavarban élünk,
Üsteges csillagot mutat az ég, félünk,
Előttünk, utánunk csak a keserves kár,
Magam elbujdosom, a hol pásztor nem jár.

ECLOGA 6-TA

Pásztori versek

A KESERGŐ PÁSZTOROK

Moeris. Mopsus. Menalcas. Moeris.

Pásztor, kinek fonyod szirmos ostorodat?
Vedd elő telekes téli bocskorodat,
Más szelek fujnak most, lemosták nevünket,
Felturták, elhánták kevés mindenünket.

Se nyájunk, se erdők, a hol legelhessünk.
Nincs gúnyónk, hajlékunk a hol telelhessünk.
Eltiltotta a Pán, Pán kivetköztetett,
A vak szerencsének balszárnnyára vetett.

Mopsus.

Hallottam, nem hittem, vallyon ki hihette,
A ki reménységét váltig le nem tette?
Szaporodik csudám, szaporodik gondom,
Nem tudom, vétek-e, nem-e, ha kimondom:
Pán haragja vége, fogyta életemnek.

Moeris.

Lézzegünk, bujdosunk, se szelünk, se partunk,
Azt sem tudjuk: mihez, azt sem: merre tartsunk.
Ily keserves igyünk bár özönt fakaszszon,
Bát tengert áraszszon, nincsen benne haszon.

Mopsus.

Már azt is elhiszem: szántó vizen arat,
Bárány farkast kerget, a nyul ver agarat,
A tél rózsákat hoz, a nyár kemény jeget,
A mord éjszaki szél izzasztó meleget.

Métely juhnak, dér virágnak,
Horog halnak, tör madárnak,
Darázs méhnek, aszal rétnak:
Pán haragja vége, fogyta életemnek.

Moeris.

Pásztorok esetin sirtak kis virágok,
Busultak, fonnyadtak szép zöldellő ágok,
Egymásra borulván sirtak a napaeák,
Fákkal élő haló dryades szüz nymphák.

Magos sugár fáknak lecsüggött tetejek,
S mint tölök kitellett, szomorkodott fejek,
Nevezetes vizek fenekig apadtak,
Erdő, mező, berek, fű, fa elhervadtak.

Mopsus.

Daphnis megint kövé válna, ha most élne,
Élő pásztorokkal ő meg nem cserélne,
Sebesedne szive erdők pusztulásin,
Legelő hegyeknek szörnyű változásin.
Pán haragja vége fogyta életemnek.

Moeris.

Pán (ugy hallik) alatt nem szolgált az idő,
Gyümölcstelen, meddő vala az esztendő,
A gazdák is vallják: vékonnyan maradtak,
Többet vetettek be, hogysen learattak.

Mopsus.

A Pán botja alatt a nyáj hullott, veszett,
Rosszul birta magát, egyvelesleg esett,
Sok eltévedett, ő be keserves kár
Ó be gonosz idők! de nincs haszna immár.

A hegyek szentségi tőlünk elköltöztek,
Szomorú arczával tőlünk bucsút vettek.
Elkölt hírek nevek, fényes böcsületek,
Számakra elrendelt régi tiszteletek.
Pán haragja vége-fogyta életemnek.

Menalcas.

Tarka hirrel jöttem, a Pánt eltemették,
Az új Pánt víg szóval székébe ültették,
Kulcsos városokban már fennyen hirlelik,
A folyó posták is pofássan kürtelik.

Fele neve Pius, felét elragadta,
Ki nagy szél fújt akkor, fülem nem hallhatta,
Pánnak termett, mondják, égis magasztalják.
Hogy onnan adatott, mindnyájan azt vallják.

Okos, igaz, bátor, nyája megőrzője,
Ellenkezőinek erős ellenzője,
Farkas gyapjat nem rug ő pálczája alatt,
Ment lészen mellette öreg s apró falat.

Nyáját és pásztorit elő keresteti,
Tátva hagyott aklát megint betéteti,
Tágas legelőhelyt ad a juhászoknak,
Jussát, igazságát megszerzi azoknak.

Feltámad meginten a pásztorok napja,
Ama dicső névnek elborult csillagja,
Fogyott seregének kiterül zászlója,
Napkeletről nyugtig forog lobogója.

Mopsus.

Érzi már az erdő, kifakad zöldsége,
Felvont sátorinak színlik ékessége,
Futnak a patakok, csörögnek, vidulnak,
Hegy, völgy, sziget, liget szépen megújulnak.

Thymfű juhnak, nap virágnak,
Friss viz halnak, társ madárnak,
Fü-kert méhnek, eső rétnak:
A kegyes és jó Pán élte életemnek.

Moeris.

Éljen, vigasztaljon a Pán mindnyájunkat,
Gyöjtse, szaporítsa elosztott nyájunkat.

Mopsus.

Én már hitten hiszem, megváltja sorsomat,
Azért végig fonyom szirmos ostoromat.

FÜGGELÉK

NEM SZERETEM, NEM GYÜLÖLÖM...

Nem szeretem, nem gyűlölöm,
Nem keresem, nem kerülöm,
De mégis
Nála nélkül nem lehetek
Én is.
Csak tisztetem, csak becsülöm,
De mégis
Nála nélkül lélekzetet nem vehetek.

FELFUVALKODOTTNAK MEGFORDÚLT SZERENCSEJE

Így jár, ki felfúvaskodik,
Magas helyre ágaskodik!

A szerencse megalázza,
Véletlenül legyalázza;
Kiveti öléből,
Kiveti kedvéből.

El ne bízd magadat,
Hogy ne valld károdat:
Édes barátom!
Fogadd tanácsom.

A MEGFORDÚLT SZERENCSEN VALÓ EPEKEDÉS

Az epeszti szívemet,
Keseríti kedvemet,
Hogy szerencsém változott,
Tőlem messze távozott.

Nincsen ember, ki megszánjon,
Vigasztalást ki kívánjon.
Nem segítenek,
Nem enyhítenek,
Megútáltak az egek.

AZ ÚJDON ÚJ POLITZIA

Az újdón új politziát
Ha kívánod ü ü ü:
E világnak praktikáját
Ha nem bánod ü ü ü.
De vigyázva kell szóllanom,
Trala trilom tralala:
Sokat is félbe harapnom,
Ne talántan ü ü ü.

Mostani világnak dolga
Csak olyan, mint ü ü ü.
Ebben mindjárt leszen szolga,
Ki minden színt ü ü ü.
Ki mindenkor akar nyerni
Trala trilom tralala:
Akartva is kell veszteni,
De azonban ü ü ü.

Ki nem tud jól levet csapni,
Mindenképen ü ü ü.
Magas polczra nem fog kapni,
Hanem szépen ü ü ü.
Szemmel, szóval csalogassad,
Trala trilom tralala:
Szívedet ki ne mutassad,
Hanem egy kis ü ü ü.

Ábrázatot változtassad,
Mások belső ü ü ü:
Kedvedet alkalmaztassad,
De csak külső ü ü ü.
Néha mérget is kell falnod,
Trala trilom tralala:
Azokat is csókolgatnod,
Kiket inkább ü ü ü.

Ne higyj most senki nyelvének,
Noha mindjárt ü ü ü:
Se levele pecsétjének,
Mert az is már ü ü ü.
Jegen várat építeni,
Trala trilom tralala:
Avagy az embernek hinni,
Higyd el, csaknem ü ü ü.

Sokaknak mosolyog szájok,
Midőn belül ü ü ü:
Vagy sírásra áll orcájok
De csak felül ü ü ü.
Azt vélnéd, hogy benned nyugszik,
Trala trilom tralala:
De szívekben kígyó fekszik,
Hanem vigyázz ü ü ü.

Keveset kell most szólni,
A többit fel ü ü ü:
Sokat türni s elhallgatni,
Magában el ü ü ü.
Nem jó mindent pápaszemmel
Trala trilom tralala:
Hanem sokszor csak félszemmel,
Újjai közt ü ü ü.

Ha felakarsz akasztatni,
Csak parányit, ü ü ü:
Ha pedig magasztaltatni,
Ezer annyit ü ü ü.
Erkölcssel most kereskedni
Trala trilom tralala:
Pénzen s vétken meg kell venni,
A mit szíved ü ü ü.

Asszonyok is felhéjaznak,
Noha rövid ü ü ü:
Uraikon uralkodnak,
Mintha övék ü ü ü:
De, csak tudnák, mért bolhások,
Trala trilom tralala:
Talám büszke vágyódások
Egy kevésbé ü ü ü.

Az ő nyelvek, mint a posta,
Soha nyugtát ü ü ü:
Szívek pedig, mint a rosta,
Semmi titkot ü ü ü.
Mindent dobbal, trombitával,
Trala trilom tralala:
Jaj! ki ilyen rút marhával,
Hallgassunk, mert ü ü ü.

.oOo.